

Arhus centar Novi Beograd

VODIČ GRAĐANIMA BEOGRADA

za aktivno učešće u zaštiti životne sredine i održivom razvoju

Izdavač:
Mladi istraživači Srbije
Bulevar umetnosti 27
11070 Novi Beograd

Za izdavača:
Tanja Petrović

Urednik:
Milka Gvozdrenović

Autori:
Milka Gvozdrenović i Tanja Petrović

Lektura i korektura:
Nadica Jelić

Dizajn:
Jovan Petrović

Štampa:
Altanova, Zemun

Tiraž: 1000 kom

Beograd, novembar 2015.

Trenutak, molimo Vas!

Zastanite ovde samo par sekundi.

Posmatrajte svoju okolinu,

udišite,

slušajte.

*Ono što ste upravo doživeli je vaša životna sredina –
okruženje i uslovi u kojima živite.*

Sada nastavite.

*Pročitajte ovaj vodič koji će nam pomoći da stvorimo
životnu sredinu koja će biti zdrava i bezbedna za nas i
za buduće generacije.*

SADRŽAJ

Šta je Arhuska konvencija?	6
Arhus centar Novi Beograd	8
Gde i kako dobiti informacije o životnoj sredini?	10
Kako učestvovati u donošenju odluka vezanih za životnu sredinu	18
Gde pronaći poziv za učešće u procesima donošenja odluka?	20
Kako do pravne zaštite u pitanjima životne sredine?	22
I još nekoliko saveta	24
Beleške	25

Poštovani građani Beograda,

U vašim rukama je vodič koji će vam pomoći da saznate kako doći do informacija o životnoj sredini, kako učestvovati u procesima donošenja odluka i kako ostvariti pravnu zaštitu u slučajevima kada je životna sredina ugrožena. Vodič će vam pomoći i da shvatite kako da postanete aktivni u kreiranju svog okruženja i zaštititi životne sredine grada u kome živite.

Naše pravo na zdravu životnu sredinu je zagarantovano Ustavom Republike Srbije. Odredbama člana 74. Ustava („Sl. glasnik RS”, br. 98/06), definisano je da svako ima pravo na zdravu životnu sredinu i na blagovremeno i potpuno obaveštavanje o njenom stanju, da je svako, a posebno Republika Srbija i autonomna pokrajina, odgovoran za zaštitu životne sredine, kao i to da je svako dužan da čuva i poboljšava životnu sredinu.

Osim toga, brojnim zakonima je zagarantovano pravo građana ili grupa građana, njihovih udruženja, profesionalnih ili drugih organizacija na pristup informacijama o životnoj sredini.

Vodič se oslanja na Arhusku konvenciju – međunarodni sporazum koji je značajno doprineo unapređenju životne sredine u svetu.

Složenost elemenata životne sredine u gradu Beogradu, zagađenje, razvojni projekti, mogućnosti i ograničenja koje naš grad pruža, a pre svega želja da se građani što više uključe, motivisali su Mlade istraživače Srbije da u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i zaštite životne sredine i Misijom Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) otvore kancelariju Arhus centar Novi Beograd.

Ovaj vodič građanima Beograda za aktivno učešće u zaštiti životne sredine i održivom razvoju je jedan od prvih koraka Arhus centra Novi Beograd koji će, nadamo se, voditi ka aktivnom društvu u kome svaki pojedinac odgovorno postupa i brine o životnoj sredini.

Mladi istraživači Srbije

ŠTA JE ARHUSKA KONVENCIJA?

Konvencija Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine usvojena je u gradu Arhusu u Danskoj 25. juna 1998. godine na četvrtoj ministarskoj konferenciji “Životna sredina za Evropu”. Narodna Skupština Republike Srbije je usvajanjem Zakona o ratifikaciji Arhuske konvencije potvrdila spremnost Republike Srbije za njenu primenu.

Neki od principa na kojima je zasnovana Arhuska konvencija su:

- da je adekvatna zaštita životne sredine od osnovne važnosti po ljudsku dobrobit i uživanje osnovnih ljudskih prava, uključujući i samo pravo na život;
- da svaka osoba ima pravo da živi u životnoj sredini koja odgovaranjenom zdravlju i blagostanju i dužnost, kako individualnu tako i u zajednici sa drugima, da štiti i unapređuje životnu sredinu u korist sadašnjih i budućih generacija;
- da se građanima, u cilju ostvarenja ovog prava i poštovanja ove dužnosti, mora osigurati dostupnost informacija, pravo na učestvovanje u donošenju odluka i pravo

na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine;

Arhuska konvencija predstavlja jedan od najnaprednijih međunarodnih ugovora koji se tiču životne sredine, definiše pravac održivog razvoja i jača osnovne demokratske principe.

Konvencija sadrži zahtev da se podacima vezanim za životnu sredinu upravlja na transparentan način i da se informacije učine dostupnim civilnom sektoru i predstavnicima svih relevantnih zainteresovanih strana, te da im se dozvoli da učestvuju u formulisanju politika i poštuju njihovo pravo na život u zdravoj životnoj sredini.

*Slika 1. Tri stuba Arhuske konvencija:
I pristup informacijama koje se tiču životne sredine;
II pravo građana da učestvuju u donošenju odluka o životnoj sredini;
III pravo na pravnu zaštitu u slučaju kada su prethodna dva prava povređena.*

ARHUS CENTAR NOVI BEOGRAD

Svrha, način rada, mogućnosti za građane

Od 2002. godine, Kancelarija koordinatora OEBS-a za aktivnosti u oblasti ekonomije i životne sredine i lokalne kancelarije OEBS-a, pružaju podršku osnivanju i funkcionisanju Arhus centara.

Pokazalo se da Arhus centri igraju važnu ulogu u hvatanju u koštac sa izazovima u oblasti životne sredine i bezbednosti.

U Arhus centru se organizuju otvorena vrata kada građani mogu da dođu i direktno se informišu. Datum i vreme organizovanja otvorenih vrata će biti objavljeni putem medija, na internet stranici i društvenim mrežama. Arhus centra Beograd.

Arhus centar Novi Beograd je uspostavljen uz podršku Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine i Misijske OEBS-a u Srbiji, a u okviru Mladih istraživača Srbije, u novembru 2015. godine.

Misija Arhus centra Novi Beograd je da obezbeđuje primenu Arhuske konvencije u gradu Beogradu, sa posebnim fokusom na gradsku opštinu Novi Beograd.

Arhus centar Novi Beograd ispunjava ovu misiju tako što:

- predstavlja most između državnih i gradskih organa, civilnog društva, privrede i javnosti;
- promoviše uvođenje propisa i metoda usmerenih na omogućavanje pristupa informacijama, učešće javnosti i pristup pravosuđu u oblasti životne sredine;
- pomaže republičkim i gradskim organima da ispunjavaju obaveze i dužnosti navedene u Arhuskoj konvenciji;
- podstiče primenu konvencije tako što razvija svest i sposobnosti zainteresovanih strana;
- služi široj zajednici pružajući joj usluge iz svog polja delovanja.

Arhus centar Novi Beograd se nalazi u Bulevaru umetnosti 27, Novi Beograd, u prostorijama Mladih istraživača Srbije.

*Građani mogu da kontaktiraju Arhus centar Novi Beograd pozivom na broj **011 311 66 63**
ili putem elektronske pošte **arhusnbg@mis.org.rs***

GDE I KAKO DOBITI INFORMACIJE O ŽIVOTNOJ SREDINI?

Informaciju o životnoj
srediti možete da

NAĐETE

ali možete i da

ZAHTEVATE

Pristup informacijama koje se tiču životne sredine, odnosno, pravo javnosti da bude obavještena predstavlja prvi i osnovni stub Arhuske konvencije. Osoba koja traži informacije ima pravo da ih dobije na zahtev (član 4. Arhuske konvencije) i ima pravo da bude informisana o stanju životne sredine (uključujući, na primer, informacije o emisijama), kao i o politici i programima iz oblasti životne sredine (član 5. Arhuske konvencije). Javnost takođe ima pravo da zna koje informacije se prikupljaju i koji organ javne vlasti ih poseduje.

KORAK I

Saznajte ko su nadležne institucije

Kako biste znali od koga da tražite informaciju potrebno je da saznate koja je institucija nadležna.

U GRADU BEOGRADU postoji Sekretarijat za životnu sredinu koji obezbeđuje informacije o životnoj sredini.

REPUBLIČKE INSTITUCIJE koje imaju podatke važeće i za Beograd su brojne. Između ostalih to su: Ministarstvo u čijoj je nadležnosti životna sredina (trenutno je to Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine), Agencija za zaštitu životne sredine, Agencija za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost, Republička direkcija za vode, Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje Republike Srbije “Dr Milan Jovanović Batut”, Republički zavod za statistiku, Republički hidrometeorološki zavod, Republički geodetski zavod, Zavod za zaštitu prirode itd.

SAMOSTALNI REPUBLIČKI ORGANI I NEZAVISNA TELA su: Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti i Zaštitnik građana.

Prema Arhuskoj konvenciji organi Republike Sr-

bije, između ostalog, su dužni:

- (a) da poseduju i ažuriraju informacije u oblasti životne sredine u skladu sa svojim funkcijama;
- (b) da uspostavljaju sistem obaveznog protoka informacija prema organima javne vlasti o predloženim i postojećim aktivnostima koje mogu imati značajnog uticaja na životnu sredinu;
- (c) u slučaju neposredne opasnosti po zdravlje ljudi ili životnu sredinu, bilo da je ona uzrokovana ljudskom delatnošću ili prirodnim uzrocima, da sve informacije koje bi mogle omogućiti javnosti da preduzme mere na sprečavanju ili ublažavanju štete koja proizilazi iz te pretnje, a koje poseduju organi javne vlasti, budu odmah i bez odlaganja dostavljene pripadnicima javnosti koji mogu biti ugroženi.

KORAK II

Potražite informaciju

Po Arhuskoj konvenciji svaka država potpisnica, a to je i Srbija, će obezbediti da informacije u oblasti životne sredine postanu sve dostupnije u elektronskim bazama podataka do kojih javnost može lako doći putem javnih telekomunikacionih mreža. Informacije dostupne u ovoj formi trebalo bi da sadrže: Izveštaje o stanju životne sredine; tekstove zakonskih odredaba koje se tiču životne sredine; po mogućnosti, politike, planove i programe o/ili u vezi sa životnom sredinom i sporazume u oblasti životne sredine; i ostale informacije, do mere do koje bi dostupnost takvih informacija u ovoj formi olakšala primenu nacionalnog zakona kojim se sprovodi ova konvencija, pod uslovom da su takve informacije već dostupne u elektronskoj formi.

Trenutno se veliki broj informacija o životnoj sredini objavljuje na internet stranicama institucija ili organizacija u

Beogradu. Složenije informacije, kao što su godišnji izveštaji o stanju životne sredine, mogu se preuzeti u elektronskoj formi sa sajtova.

Osim toga, informacije se mogu pronaći u dnevnim novinama, odnosno u štampanim medijima.

Ekoregistar, odnosno Nacionalni meta-registar za informacije o životnoj sredini, predstavlja bazu podataka i portal ka postojećim bazama i dokumentima sa informacijama iz oblasti životne sredine, uspostavljen sa ciljem da se širokoj javnosti omogući lak, brz i jednostavan pristup informacijama o životnoj sredini i unapredi opšta dostupnost informacija iz ove oblasti.

Primer informacije o kvalitetu vazduha

Agencija za životnu sredinu obezbeđuje informacije koje se mogu preuzeti i putem mobilnog telefona.

KORAK III

Zahtevajte informaciju

Institucije su dužne da, u skladu sa Arhuskom konvencijom, kao odgovor na zahtev za informacijama o životnoj sredini, učine te informacije dostupnim javnosti, a u skladu sa drugim nacionalnim zakonima. Podnosilac zahteva ne mora odmah da iskazuje interes, odnosno da navodi zašto informaciju zahteva. Zahtev se podnosi u određenoj formi a takođe se i odgovor dobija u određenoj formi. U izuzetnim slučajevima, kada je organu javne vlasti jednostavnije da informacije učini dostupnim u drugoj formi, biće navedeni razlozi za dostavljanje u drugačijoj formi.

Informacija u oblasti životne sredine bi trebalo da bude stavljena na raspolaganje što je pre moguće, a najkasnije 30 dana nakon podnošenja zahteva. U slučajevima kada obim i složenost informacija opravdava produženje ovog roka, taj rok može biti produžen do dva meseca od dana podnošenja zahteva. Podnosilac zahteva će biti obavešten o svakom produženju kao i o razlozima kojima se ono pravda.

Zahtev za informacijom u oblasti životne sredine može biti odbijen:

- (a) ako organ javne vlasti kojem je zahtev podnet ne poseduje informacije koje su tražene;
- (b) ako je zahtev očigledno nerazuman ili je suviše uopšteno formulisan, ili
- (c) ako se zahtev odnosi na podatke koji se nalaze u završnoj fazi obrade, ili se odnosi na internu komunikaciju između organa javne vlasti, kada je takvo izuzeće predviđeno nacionalnim zakonodavstvom ili uobičajenom praksom, uzimajući u obzir javni interes za objavljivanje informacija.

Zahtev za informacijom u oblasti životne sredine može biti odbijen ukoliko bi njeno objavljivanje negativno uticalo na: poverljivost rada organa javne vlasti, u slučaju kada je poverljivost predviđena nacionalnim zakonodavstvom; međunarodne odnose, nacionalnu odbranu ili javnu bezbednost; ispravnost rada sudskih organa, pravo lica na pravično suđenje, ili mogućnost organa javne vlasti da sprovede krivičnu ili disciplinsku istragu; poverljivost komercijalnih i industrijskih informacija, u slučaju kada je poverljivost predviđena zakonom u cilju zaštite legitimnog ekonomskog interesa; prava intelek-

tualne svojine; poverljivost ličnih podataka i/ ili dosijea koji se odnose na fizičko lice, kada to lice nije dalo pristanak na objavljivanje informacija javnosti, u slučajevima kada je takva poverljivost predviđena nacionalnim zakonodavstvom; interese trećeg lica koje je dostavilo tražene informacije, kada to lice nije imalo ili nije moglo biti stavljeno pod zakonsku obavezu davanja informacija, u slučajevima kada to lice ne da pristanak na objavljivanje informacija; ili životnu sredinu na koju se informacije odnose, kao što su područja za razmnožavanje retkih vrsta.

Informacija o životnoj sredini grada Beograda je u nekim slučajevima informacija od javnog značaja i za podnošenje zahteva možete koristiti formular **“ZAHTEV za pristup informaciji od javnog značaja”**.

Odredbe Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja koje se odnose na neke vrste informacija o životnoj sredini su čak strože nego u Arhuskoj konvenciji: odnosno, informacije se moraju dostaviti što je pre moguće ili najkasnije petnaest dana od podnošenja zahteva, a ako je informacija od značaja za zaštitu zdravlja i životne sredine, odgovor mora stići u roku od 48 sati, a naknadni rok, koji može biti odobren uz navođenje razloga kojima se pravda ne može biti duži od 40 dana.

KORAK IV

Ukoliko informaciju ne dobijete ili je ne nađete - javite nam se

Kao što je već navedeno Arhus centar Novi Beograd je osnovan da bi, između ostaloga, pružao podršku građanima u realizaciji prava koja imaju a koja proističu iz Arhuske konvencije. Ukoliko informaciju ne možete da pronađete ili je vaš zahtev odbijen, javite nam se i mi ćemo vam pomoći.

Naziv i sedište organa kome se zahtev upućuje

ZAHTEV

za pristup informaciji od javnog značaja

Na osnovu člana 15. st. 1. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja („Službeni glasnik RS“, br. 120/04, 54/07, 104/09 i 36/10), od gore navedenog organa zahtevam:*

- obaveštenje da li poseduje traženu informaciju;
- uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju;
- kopiju dokumenta koji sadrži traženu informaciju;
- dostavljanje kopije dokumenta koji sadrži traženu informaciju:**
  - poštom
  - elektronskom poštom
  - faksom
  - na drugi način:*** _____

Ovaj zahtev se odnosi na sledeće informacije:

(navesti što precizniji opis informacije koja se traži kao i druge podatke koji olakšavaju pronalaženje tražene informacije)

U _____

Dana: _____

_____
Tražilac informacije/Ime i prezime

_____
Adresa

_____
Drugi podaci za kontakt

_____
Potpis

* U kućici označiti koja zakonska prava na pristup informacijama želite da ostvarite.

** U kućici označiti način dostavljanja kopije dokumenata.

*** Kada zahtevate drugi način dostavljanja obavezno upisati koji način dostavljanja zahtevate.

KAKO UČESTVOVATI U DONOŠENJU ODLUKA VEZANIH ZA ŽIVOTNU SREDINU

Drugi stub Arhuske konvencije se oslanja na informisanje i odnosi se na učešće građana u procesima donošenja odluka.

Prvi deo ovog stuba se odnosi na javnost koja može biti pogođena donošenjem odluka o posebnim aktivnostima ili je iz drugih razloga zainteresovana za donošenje tih odluka (član 6). Drugi deo se tiče učešća javnosti u razvoju planova, programa i politike u vezi sa životnom sredinom (član 7). Na kraju, članom 8. je obuhvaćeno učešće javnosti tokom pripreme zakona, pravila i zakonski obavezujućih normativnih instrumenata.

Učešće javnosti u procesima donošenja odluka je politički princip, ili praksa, koji se može smatrati jednim od ljudskih prava. Pri tome, pod javnošću se podrazumevaju fizička ili pravna lica, kao i organizacije ili grupe građana.

Postoji nekoliko nivoa uključivanja građana u

procese donošenja odluka:

Informisanje je najniži nivo učešća. Na ovom nivou grupe, ili pojedinci, dobijaju informaciju o aktivnostima bez mogućnosti da na njih utiču.

Konsultovanje je tip učešća javnosti u kome zainteresovane strane dobijaju informaciju o aktivnosti, projektu ili planu i zahteva se njihovo mišljenje. Mišljenja se razmatraju ali u finalu ne moraju biti usvojena.

Zajedničko odlučivanje je proces u kome su zainteresovani uključeni u proces donošenja odluka. Oni bivaju pozvani da prouče zadatak i okruženje, učestvuju u diskusijama i odluče.

Zajedničko delovanje podrazumeva da se odluka donese uz učešće zainteresovanih strana a potom u saradnji sa njima i primeni.

Podrška interesima zajednica je na samom vrhu

piramide. Na ovom nivou lokalno stanovništvo ili OCD postavljaju ciljeve a uloga institucija i stručnjaka je da podrže primenu ovih ciljeva.

Za svaki od nivoa uključivanja javnosti postoje mehanizmi, sredstva i metode koje građani mogu da koriste.

Nivo uključivanja javnosti

INFORMISANJE

Mogući metodi/mehanizmi

Deljenje informacija sa OCD putem Web site-a, Facebook-a, Twitter-a; organizovanje informativnih sastanaka; dan otvorenih vrata; informacije u medijima (TV, radio, novine); postavljanje informacija na oglasnim tablama i slično.

Nivo uključivanja javnosti

KONSULTOVANJE

Mogući metodi/mehanizmi

Istraživanje putem upitnika; telefonska istraživanja; fokus grupe; javni forumi; konsultativni sastanci; studijska putovanja;

Nivo uključivanja javnosti

ZAJEDNIČKO ODLUČIVANJE

Mogući metodi/mehanizmi

Tematske radne grupe; formiranje savetodavnih odbora u kojima OCD imaju svoje predstavnike;

Nivo uključivanja javnosti

ZAJEDNIČKO DELOVANJE

Mogući metodi/mehanizmi

Volonterski programi; krizne grupe za incidente u životnoj sredini;

Nivo uključivanja javnosti

PODRŠKA INTERESIMA ZAJEDNICE ILI OCD

Mogući metodi/mehanizmi

Finansijski programi koji podržavaju inicijative OCD; savetodavna podrška građanskim inicijativama;

Učešće javnosti u donošenju odluka u Srbiji, pa i u Beogradu, još uvek je nedovoljno razvijeno i veoma često se odbacuje zbog predrasuda.

GDE PRONAĆI POZIV ZA UČEŠĆE U PROCESIMA DONOŠENJA ODLUKA?

Kako se uključiti?

Građani Beograda mogu da učestvuju u procesima donošenja odluka vezanih za životnu sredinu na lokalnom (opštinskom), na gradskom ali i na republičkom nivou.

Većina javnih rasprava koje su vezane za nacрте zakona i strategija, a koje organizuju nadležna ministarstva, organizuje se u Beogradu što je, svakako, značajna prilika građanima Beograda da se uključe.

Poziv za javne rasprave, kako na gradskom tako i na republičkom nivou, se objavljuju na sajtu eUprave <http://javnerasprave.euprava.gov.rs/>

U postupcima planiranja i izgradnje, instrumenti zaštite životne sredine su Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu i Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu, kojima je

obezbeđena mogućnost učešća javnosti i zainteresovanih organa i organizacija u donošenju odluka.

Procena uticaja na životnu sredinu jeste preventivna mera zaštite životne sredine zasnovana na izradi studija i sprovođenju konsultacija uz učešće javnosti i analizi alternativnih mera, sa ciljem da se prikupe podaci i predvide štetni uticaji određenih projekata na život i zdravlje ljudi, floru i faunu, zemljište, vodu, vazduh, klimu i pejzaž, materijalna i kulturna dobra i uzajamno delovanje ovih činilaca, kao i utvrde i predlože mere kojima se štetni uticaji mogu sprečiti, smanjiti ili otkloniti imajući u vidu izvodljivost tih projekata.

Proces javne rasprave znači da građani mogu da učestvuju na okruglim stolovima ili prezentacijama koje organizuju institucije, i/ili mogu da pošalju svoje mišljenje u pisanoj formi.

Institucije su potom u obavezi da daju povratnu informaciju, tj izveštaj sa javnih rasprava.

Arhus centar Novi Beograd objavljuje na svojoj internet stranici i Facebook profilu aktuelne pozive za javne rasprave u kojima možete da učestvujete!

KAKO DO PRAVNE ZAŠTITE U PITANJIMA ŽIVOTNE SREDINE?

Članom 9. Arhuske konvencije je regulisano pravo na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine. Između ostalog navodi se:

- Republika Srbija će, u okviru svog nacionalnog zakonodavstva, obezbediti da svako lice koje smatra da je njegov zahtev za dostavu informacija (iz člana 4. Arhuske konvencije) ignorisan, neosnovano odbijen, bilo pojedini njegovi delovi ili u celini, ili da je na bilo koji način tretiran suprotno odredbama istog člana, ima pristup postupku preispitivanja pred

U zakonima Republike Srbije o životnoj sredini ne postoje odredbe kojima se uređuje pravo na pravnu zaštitu u skladu sa Arhuskom konvencijom kada je reč o odlukama u domenu zaštite od zračenja i nuklearne sigurnosti, nejonizujućeg zračenja, zaštite vazduha, zaštite prirode, zaštite od buke u životnoj sredini, održivog korišćenja ribljeg fonda, upravljanja otpadom, ambalaže i ambalažnog otpada i zaštite voda, planiranja i upravljanja vodama.

Međutim, u većini slučajeva, adekvatna rešenja se nalaze u drugim zakonima kojima se regulišu izvesna osnovna pitanja pravnog sistema. Ti zakoni su usvojeni pre potvrđivanja Arhuske konvencije u Republici Srbiji, a za njihove odredbe se može reći da su, bez obzira na to, sasvim zadovoljavajuće (Analiza preuzeta iz Strategije za primenu Arhuske konvencije u Srbiji).

sudom ili nekim drugim zakonom ustanovljenim nezavisnim i nepristrasnim telom. U slučajevima kada Republika Srbija obezbeđuje primenu

postupka preispitivanja pred sudom, obezbeđuje i da to lice takođe ima mogućnosti pokretanja besplatne ili jeftine, zakonski određene ubrzane procedure ponovnog razmatranja od strane organa javne vlasti.

- Republika Srbija će, u okviru svog nacionalnog zakonodavstva, obezbediti da pripadnici zainteresovane javnosti (a) koji imaju do-

voljno interesa, ili alternativno, (b) tvrde da je došlo do kršenja prava, u slučaju kada propisi o upravnom postupku* to zahtevaju kao preduslov, imaju pravo na postupak preispitivanja pred sudom i/ili drugim nezavisnim i nepristrasnim telom ustanov-

ljenim zakonom, u cilju pobijanja materijalne i procesne zakonitosti bilo koje odluke, činjenja ili propuštanja činjenja, prema odredbama člana 6. i kada je to predviđeno nacionalnim zakonodavstvom.

* Upravni postupak definisan je Zakonom o opštem upravnom postupku koji se, između ostalog, bazira na načelu zaštite prava građana i zaštite javnog interesa.

I JOŠ NEKOLIKO SAVETA

Proces donošenja odluka je, uz učešće javnosti, transparentniji i kreativniji. Kako bi životna sredina grada Beograda bila “u dobrim rukama” uključite se!

Ukoliko želite da saznate više o Arhuskoj konvenciji i zaštiti životne sredine, preporučujemo vam da pročitate neki od dole navedenih dokumenata, koje smo i mi koristili tokom izrade ovog vodiča:

- ZAKON o potvrđivanju (ratifikaciji) konvencije o dostupnosti informacija učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine.
- Strategija za primenu konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine - Arhuska konvencija.
- Vodič kroz praktičnu primenu arhuske konvencije i mali ekološki rečnik. Sreten Đorđević i Miloš Katić.
- Izveštaj o primeni Arhuske konvencije u Srbiji (Aarhus convention implementation report).
- Priručnik sa uputstvima za stratešku orijentaciju, osnivanje i aktivnosti Arhus cen-

tara koji rade uz podršku OEBS-a.

- Ekološki bilten - 25 godina Sekretarijata za zaštitu životne sredine.
- Kvalitet životne sredine grada Beograda - izveštaji.
- Zakon o zaštiti životne sredine, Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu, Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja.

Navedena dokumenta možete preuzeti u elektronskom formatu na internet stranicama institucija ili organizacija civilnog društva, kao i na internet stranici Arhus centra Novi Beograd.

Bulevar umetnosti 27
Novi Beograd
Tel. 011 311 13 14
e-pošta: arhusnbg@mis.org.rs
www.arhusnbg.mis.org.rs

Projekat "Aarhus centar Novi Beograd" podržan je od strane Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine.

„Stavovi izraženi u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost autora i njegovih saradnika i ne predstavljaju nužno zvaničan stav
Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine.“